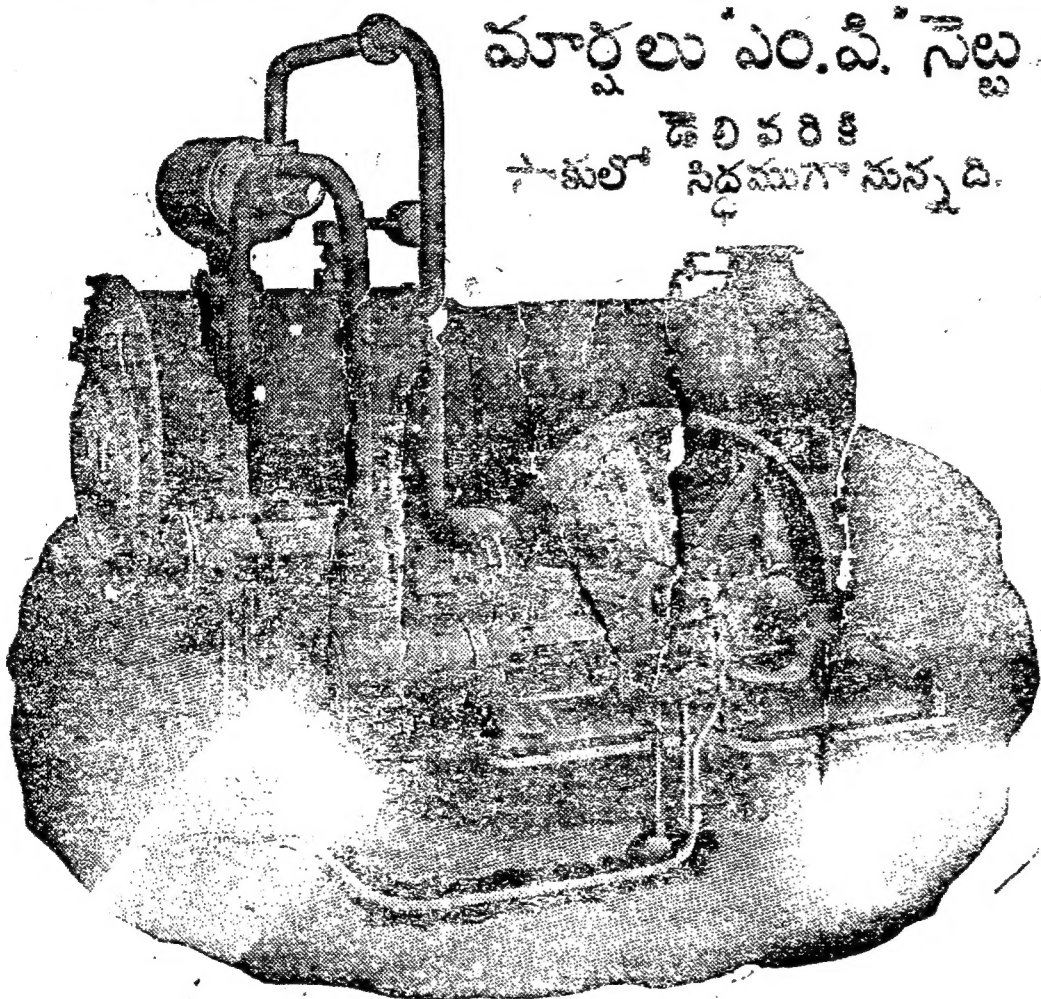

310206 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } పెన్సవట్టణము 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22 తేది గురువారము } No. 143
సంపుటము. ౪ } మర్కటి నామ సంవత్సర శాద్రపద మాస బహుళ శుక్ల చతుర్థి } సంచిక ౧౬

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డొలివరికి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
రెమోకర్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంఘకొనవలెను. 1808

మార్వలు సన్ను ట్రి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే, కలకత్తా, మద్రాసు, నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది
ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడ
నంత మాత్రమున నయమగును
సులభ వల 0-10-0 అణాలు

మోహిని కైలసము

పీసా 1-3 0-12-0

తామర కైలసము

శబ్ది 1-3 0-6-0

నంద్య పాడి

శబ్ది 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబే - మద్రాసు.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రము. 2943

(1) నేను పేరుల సంబంధమున క్యాంబే 7 సంవత్సర
అంతరము బాధ్యతనుండి. కాకి బర్హా మెడికల్ హాల్ వారి
క్రికెట్ అసెడి స్పెషల్ కోనధనము సేవించిన తరువాత
స్వయంయము.

1 జూలై
8-9-18

ఎల్. సి. కపూర్
కలకత్తా.

ఇదే మంచి నమయము

సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బం
గారునగులున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధ
ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.
కోటా మునిరత్నం శెట్టి అందు సన్ను,
8078 217, వైసాబాద - మద్రాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

తక్షణ పే

(వాసిన తపాళా ఖర్చులు కూడను అపేక్షించు.

ఒక ప్రతి "కామ శాస్త్రము"

త్యరకము!

వైద్యశాస్త్రి,

అశంకనికా యా

అనంతపురం జిల్లా కలెక్షన్ లోని ప్రచారము

ఈ తాలూకాలో శిఖావి, గోల్ల, గంగవరం, దుర్జుగుంట, ఎనుమలదొడ్డి, తైలపల్లి, కందుకూరు, మలయనూరు, బసాపురం ముల్క-లేడు, పెట్టూరు, చింతలపల్లి, తైలపల్లి, లక్ష్మంపల్లి, చొచ్చుపల్లి, జంబుగుంపల, నర్సాపురం, శ్రీరంగపురం, నక్కలపల్లి, బెనుగుప్ప, ఎరగుడి, కిరిపి, కొట్లాల, రామనాగరం, తగ్గపర్తి, చాపడి, ముదిగల్లు వగైరా గ్రామాదులలో కాంగ్రెసు సంఘము తీవ్రదీనినది. దేశముబహుశయపుగ నుంటున్న తిలకునిధికనాలు కాలేదు. తిలకునిధిలో నుండి యీతాలూకా ప్రజలకు యేకులు వగయిరాలు సప్లయచేసిన బాగుండును. మేలతేక పశువులు ప్రతిదినమును చరిపోవుచున్నవి. తిండిలేక ప్రజలు రోగి దినముల వగకు ఉపవాసము చేయుచున్నారు. రోగి సలలనుండిపంటలు లేవు. వర్షముకొరకయి ప్రజలు విరాటపర్వముల జదివించుచున్నారు. బుర్రాభిషేకాదులు చేయించుచున్నారు. ఇట్టి వీరికి రాటమేళకల్యము. ధనాభావముచేతను, ప్రచారకుల ప్రబోధముచేతను మద్యపానము గ్రామాదులలో నిలిచిపోయినది. ప్రచారకులు సమయమునకు రాకపోవుటచే యిజారాలు జరిగివి. అయినను తాలూకాయందంతటను ప్రబోధముగలుగుటచే యిజారాదారు ధరావతును యంతవరకు కట్టలేదు. అధికారులు తొందరచేయుచున్నారు. తిరిగి 22 వ తేదీని యిజారాజరిపి, తక్కువబడిన మొత్తమును యిజారాదారుల నుండి రాబట్టుకొనెదమని బెదిరించుచున్నారు. ఈ నేల 80 తేదీ నుంచి శ్రీ గాడిచెర్ల హరిసోమేశ్వరస్వామియగారి యాజమాన్యముక్రింద కలెక్షన్ లోని తాలూకా సభజరుగును. గ్రామాదులలోని ప్రజలందరు రాకలసిరి. ఆ దినం శుక్రవారం సంత గనుక చుట్టము పేరంటముకూడ కలిసివచ్చును.

శేపల్లె మునిసిపాలిటీ

మంత్రిలు శేపల్లె వెళ్లివచ్చును శేపల్లె మునిసిపాలిటీ కమిషనరులు గా రామారావుగారు వాగ్దత్తము చేసివచ్చును. సెప్టెంబరు 17 తేదీని న్యాయదీపిక వ్రాసినది. ఈ ప్రతిక మంత్రిగారి దయార్థభావమునకు, వివేచనమునకు, ప్రభావశుభాభిబుద్ధికి వారికి అభినందనములు సమర్పించుచున్నది. కాని శేపల్లె వాస్తవ్యులను చేయవలసినంత కఠినముగ పరీక్షించి యే ప్రభుత్వము యీ తీర్మానమునకు వచ్చెనని తెలిసికొని నటుల గానించును. శేపల్లె మునిసిపాలిటీగా చేయదలచినప్పుడు ప్రజలు పంపుకొనిన ఆక్షేపణాల్ని, రాయబారములు, నిరుపయోగమైనవి, ప్రభావములు కొందరు స్వయముగ మదరాసు వెళ్లి గాని మంత్రిగారిని దర్శించి తమకష్టమును తొలగించమని విజ్ఞాపనపత్రమును సమర్పించుకొనిరి. కడచిన ఫిబ్రవరిలో మంత్రిగారు శేపల్లె గ్రామమునకు విజయముచేసి పరిశీలనలు విచారించి వచ్చెను. ఫలితము శూన్యము. మంత్రిగారు శేపల్లెమాచి వెళ్లియు మునిసిపాలిటీని తీసివేయని కఠినము ప్రజలు నిరాశులై ప్రభుత్వసహాయ మపేక్షించక స్వతంత్రమైన పురపాలక సంఘమును తీసి వేయించుకొనవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రజలు పన్నుల నియ్యక సమైక్యతీరి. కొంతమంది వర్తకులు కారాగార శుభ మనుభవించి వచ్చిరి. మునిసిపల్ సభ్యులు సాత్వికనిరోధ మవలంబించెదమని ప్రకటించిరి. ఇట్టి విషమస్థితిలో మునిసిపాలిటీని తీసివేయక చేయదగినదేమో మా కర్మగురులు లేదు. కవుల నిరసన నూపర్ సిడ్ చేసి వెయిచు చెర్ ను ను వేస్తూ రా అను కొని నచీ రా లలో యీ పద్ధతి యెంత జయప్రదముగా నున్నదో అందరికి విదితము. శేపల్లె మునిసిపాలిటీ కర్మ అగువార్త న్యాయదీపికకు యిప్పుడు దెలిసినది. ఈ యాలోచన ఎంతకాలమునుండి జరుగుచున్నది ఇట్లు చేయుటకు కారణమేమైయుండునది మేము చాలాకాలముక్రిందటనే విని వచ్చాము. కొంతకాలముక్రిందట బూదూరు రామానుజులు వ్యాసమును విమర్శించుచు చీరాల సమన్వయసభ్యుల శేపల్లె విషయము యేమిచేయవలెనని అని ప్రశ్నించిన సంగతుల తీర్మానము వెల్లడియై న తర్వాత సంచుటకంటే ముందే శేపల్లె సమన్వయసభ పరిష్కరించవలసినదని ప్రభుత్వమునకు యీ సమంజసముగ నుండెడిది. శ్రీరామా స శేపల్లెవాస్తవ్యులకు నింతకష్టములు కలిగిం శేపల్లె వెళ్లివచ్చుచే కడుగావించి యిప్పుడు హామితత్వవర్తకమునకు అందరు మునిసిపాలిటీ తీసివేయుటకు చూచు కలిగించుటకా శేపల్లె శిఖావి

ము లిప్పటికై నను గట్టెక్కించినందుకు గాని మంత్రిగారు వంద్యులే. ఇక చీరాల పేరాల వారికి ఈశ్వరుడే దిక్కుని వారు వెళ్లించియున్నారు. 15000 ప్రజలు ఏకాగ్రమున ఏకకాలము న ప్రేమాస్పదమగు యింట్లు నాగుబాములకు నక్కలకు వప్ప గించి మైదానములో అల్లాడుచున్నారో నిజస్థితియేమో తెలిసికొనుటకై నను చీరాల పేరాల దర్శించవలె నని మంత్రిగారు తొచలేదు కాబోలు! రా. సి.

మదరాస్ కార్పొరేషన్ నోటీసు (3116)

రూ 5,00,000 యు చెన్నపురి కార్పొరేషన్ షిగోవాక్ బదులు కావలసియున్నది. ఆసామ్మను వారు దీనించేరు కల్తముల మూలముగా బదులు పుచ్చుకొన కోరుచున్నారు ఆసామ్మకు వారు పాలుకు 100 కి రూ 7 లు చొప్పున వడ్డీనిచ్చెదరు అవడ్డీ 6 నెలకొకసారి యియ్యబడును. అసలు ముప్పదివందలకు తీర్మానముగా చెల్లించబడును. దానిని గురించి వివరములు వరతులు తెలియగోరువారు ఈక్రింద చేవ్రాలుచేసినవారికి దిరఖాస్తులు పంపిన బడయగలరు.

తొండరులు ధరావత్తు మొత్తముతో సహా 1921 సం॥ రం ఆక్టోబరు నెల 31 వ తేది మధ్యాహ్నము ఈఆఫీసు కమిషనరుగారికి పంపవలెను.

1921 సం॥ రం ఆక్టోబరు నెల 18 వ తారీఖు లోపున తేలిమిసామ్మను పూర్తిగా చెల్లించవలెను

కార్పొరేషనలవన్ వర్రాను. } ఇ. హెచ్. ఎమ్ బవర్
రెవిన్యూడిపార్టుమెంటు }
22-8-21

న్యదేశవాస్తవిత్తవస్తువులు గట్టి కని! వెల సరసము!!

ప్రస్తుతైన ఉత్కలో తయారుచేయబడు చున్న శిల్ప, వెద్దనెజల మద్యచాతులు, పేనాకర్లు, బ్రాండు కర్తులు, వివర్ణ విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడు చున్న అన్ని నెజల యిత్తడి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు, ఇత్తడి యినము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములలో బంతో బస్తుచేయబడిన యినప వెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారగుచున్నది. (2081)
దరఖాస్తులు పంపిన ధరలు తెలుపబడును.
వర్తకులకు సరసమైన కమిషన్ నియమము.

తండ్రి చివవాడు: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇంద్రప్రస్థ" } కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ ctc
వెద్దాపురం. } వెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

School Books! College Books!!
Macmillan's Publications.
etc
Text Books!!! General Books!!!
Victoria Depot
MYLAPORE, MADRAS

శుద్ధరోగమున కమూల్యముగు మందు.
ఇది మిగులహాశ్వర్యకరమగు మందు. 24 ఏళ్లవయస్సో జాలు రాయుటవలన తెల్లని చుచ్చులు, అట్లుకాక చర్మముపై మరియేవిధముయినరంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖముగా నీరోగమునకు బాగ్ త్రవీసికొను (భూతరగు) మండియే దీనికల టిన్ను 1-కి తపాలా చార్జితో సహా రూ 4-8-0. (3111)
Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

ప్రకటన (3120)

మా వద్ద 36 హార్డు పవరు హోరన్న బీ ఆయర్ ఇంజన్ అమ్మకమునకు గలదు. కలయువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసినయెడల యావత్తు విషయములు తెలుపబడును. తమన వెంకటసర్వేసు అండ్ తమన శ్రీరాములు. ఏలూరు.

తవ్వపనుడు. కోట్టిపేట్లమాత్రమే గలవు.
నూటికి రూ 30 లు లాభము
The Kistna Sugar Works Ltd
ది కృష్ణాషంగర్
మిక్స్ (లిమిటెడ్)
మచిలీపట్టణము.

(1918 సం॥ ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి ఇక కార్పొరేటు చేయబడినది.)
మూలధనము రూ 5,00,000
పేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల
చాటాలుగా విధిచేయబడినది.

సామ్యచెల్లించే పద్ధతులు
పాటా 1-కి రూ 10 లు చొ॥ న దరఖాస్తుతోనున్న పాటా 1-కి రూ 15 లు చొ॥ న అట్లాటు మెంటు అయినపిదప యిచ్చును. తక్కినది చెండు వాయిదాకొంద వాయిదాకు పాటా 1-కి రూ 12-8-0 చొ॥ న యిచ్చును చెల్లించవలసి యున్నది.

ప్రొగ్రెస్
ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపని ప్రారంభమై జరుగుచున్నది. యంత్రములకు ఆర్డర్లు పంపబడిచున్నవి. యంత్రములు దేశం బరునెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుమతియగును. ఫ్యాక్టరీ (యంత్రాలయము) బందరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే పూర్తిచేయబడును.

ప్రగతి—పూర్తి వివరములను గోరువారు ప్రాస్పెక్టస్ వగైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ అడ్రసుకు వ్రాసిన బడయగలరు.

ఇండ్రెస్—నెం 11 రు తపాలాపెట్టె మచిలీపట్టణము.

పాశ్యపు వెంకటాచల వండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథమగు లోకామయవార కస్తూర మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుజాతాంతిగురికావ్యధము శోకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును. బీటిలో ఆక్షేపకరమైన యే వస్తువు లేరలేదు. గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కఁడును సుఖములేక నేవించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 1 క రుట్ల తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అజీర్ణము నులబడ్డము. చితి జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము వారము, దగ్గు, పడికము నరముల నొప్పి బల హీనత ఇంపు ఎంజా పేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గురకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయోగించిన రక్షణమే గుణ విచ్చును. ఒకచోట కూర్చుండ వల సిన గురుస్తాంబ వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను నేవించి గుణమున పొగ చు చున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి కల రు 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పొట్టేజ 0-4-0 2. కేసా-8 6 సీసాలను తెప్పించిన పొట్టేజతో యు 1-8-0 12 సీసాలు " " 2-18-0 25 సీసాలు " " 5-8-0
అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శీతారావున వైద్యశాల
(301-594) మైసూరు.
తండ్రి చివవాడు... మచిలీపట్టణము.

చివరకు

ఇండియన్ పబ్లిక్ ఇన్స్ట్రూమెంట్స్

అలీసోదరులను పట్టుకొనుటకు నిశ్చయించుకొనుటవలన...

మా కిప్పుడు ప్రాణమాడుచున్నది. ఇంతకాలము దెదరించి...

మేము మాడుకలహలను చెప్పుదుము. దౌర్జన్యము తల...

కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ముందువారము కభిషే...

ఏమి చేయవలసి యుండునో కార్యనిర్వాహకసంఘము...

జీవలెను

వికాఖపట్టణ గంజాముల్లాలుకు సంబంధించిన ఏజన్సీ...

బ్రహ్మజోశ్యుల సుప్రభాష్యాంగం, ఆంధ్రరాష్ట్రము...

ఫోర్టు సెంటుజార్రిగజెట్

20 సెప్టెంబరు 1921

విద్యాశాఖ

రెవరెండు ఏ. యచ్. ఐ. న్యూడార్సరుగారు గోదావరి...

మిస్. ఇ. ఏ. లాజరసుగారు కృష్ణాజిల్లా యెడ్యుకేషన్...

ప్రాథమిక స్వపరిపాలనశాఖ

దర్జియ. వి. వి. బి. రామలింగం పంతులుగారు గంజాం...

మేరియదాసు రత్నస్వామి ఆర్డర్స్ మద్రాసు కార్పొరేషన్...

విల్లపాకం శివప్రకాశ్ మెదల్యారుగారు మద్రాసు కార్పొరేషన్...

గోరకాటి చెన్నారెడ్డిగారు ధర్మవరం తాలూకా బోర్డు...

ఇప్పగుంట రామచంద్రారెడ్డిగారు ఆత్మకూరు తాలూకా...

శ్రీమాత్ రామకృష్ణ గంటాయకు మహాశయోగారు గంజాం...

శ్రీమాత్ మాగాట పాత్రోమహాశయోగారు బరంపురం...

ఆర్. వి. లక్ష్మణరావుగారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్...

మంజుకంటి నరగంగయ్య చెట్టిగారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపల్...

పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ

గిలబర్కా నెలుగారు యెగిట్టటిపు యింజనీరుగారు సెలవునుండి...

గణపతి అయ్యరు సేతురామయ్యరుగారు కృష్ణానెల్లటల...

పుండి అనంతశ్రీనివాసాచార్య ఆర్డర్స్ కృష్ణావెప్పరకొడి...

యం. సన్యాసిరాజుగారు యేసన్స్ డిస్ట్రబ్యూటర్స్ వైసు...

న్యాయశాఖ

యెల్లా అప్పయ్యగారు కాకినాడ రెండి మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

రివరెండు గుర్రాంయిమారుగారు చీరాల రెండి మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

మినిస్ట్రీయగు ప్రకటనలు

యం. రామశాధ అయ్యరుగారు కోరాపుట్ డివిజన్ లో యింధ్రాదారి...

రావుసాహెబు కవరావు యంజివాట్ బ్రాసీగారు రాయపురం...

కే. వెంకటచలంగారు గోదావరిజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుకు...

సి. యే. మాధవ్యగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజి సర్జరీ ప్రొఫెసరుకు...

సి. కృష్ణస్వామిశెట్టిగారు వెంటనే మెడికల్ కాలేజి సర్జరీ ప్రొఫెసరుకు...

ఏ. వి. కృష్ణకాగారు, యెల్. కృష్ణకాగారును మెడికల్ కాలేజి...

ఆర్. ఎ. రాజంగారు మద్రాసు యాంబులెన్స్ అప్పర్టెలో రిజిస్ట్రార్గా...

యం. సుజీతరావుగారు గంజాంజిల్లాబోర్డింగ్ పనిలే యంటుకు...

ఏ. యచ్. గామెట్. వి. యం. డి. గారు అనంతపురం జిల్లాబోర్డింగ్...

ఏ. వి. కృష్ణకాగారు, యెల్. కృష్ణకాగారును మెడికల్ కాలేజి...

ఆర్. ఎ. రాజంగారు మద్రాసు యాంబులెన్స్ అప్పర్టెలో రిజిస్ట్రార్గా...

బల్గాండు వ్యవహారములు

డివేలరాగారి ప్రత్యుత్తరము

ఈనెల 18 వ తేదిన డివేలరాగారు లాయరు బల్గాండు క్రిందిలేఖించిరి:-

ఈరెండు పక్షముల వారికిని భేదాభిప్రాయము నుండుట చేతనే...

శుభశకునములు

లండన్ లైన్సువారికీ సంపాదకీయవ్యాపకమునం బిట్టు...

బల్గాండు స్థితితులన చక్కగ వివరించి న్యాయమైన సంధిసభకు...

తురుమ్మలు-గ్రీకులు

గ్రీకు సేనలు తెనుకట నడచుచున్నవని రెంతివార్ల తేతెంచుచున్నది...

తురుమ్మల కుట్ర

కాన్సుటాంటిన్లో కొందరు మిత్రమండలికి వ్యతిరేకముగ...

బల్గాండు సమస్య

ఈ సమస్య విషయముగ మారుచున్నది. దీని మూలమున మరియొక...

వేల్పు యువరాజుగారి పర్యటనము

యువరాజుగారు ఇండియావచ్చుట నిజమని యాటకు తెలియజేయుచున్నాడు...

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను కూడందు...

ఇండియా నిలోకానుండు ఎన్నటికైనను పుణ్యముగా పంపబడును.

వివాదము వీ. డి. పా. సం 243 ప్రవచనము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1921-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22-వ తేది

గురువారము

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము

రాష్ట్రాంగ సంస్కరణములను ప్రతిష్ఠాపక పూర్వము, సామాన్య శాసనసభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము గూర్చి గా. వి. ఎం. శర్మగారి రాజకీయము నువపాదించగ, సభ్యులనేకులు దాని నెదిరించుటచే, అది యోచితమును, కాని శాసనసభలో చర్చ జరిగినపుడు, మాంటాగుగారు హాజరై యుండిరి. పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు రాష్ట్ర విభాగ మవసరమను సంకల్పి, శర్మగారు స్పష్టపరచిరి. మాంటాగు పురోద్ధాన రాష్ట్ర విభాగ విషయము విచారించబడెను. జాయింటు కమిటీ రిపోర్టును, సంస్కరణ శాసనమునకును, రాష్ట్రముల ఏర్పాటుకు ఆవశ్యకము లొనగబడెను. కాని, పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు, రాష్ట్రీయ పునర్నిర్మాణ మవసరమను సంకల్పి ప్రభుత్వమువారికిని తిన్నగ గ్రహించ నందున, ఆ సంస్కరణము ఆములులోనికి రాకున్నది. నిన్నటివరకు రాష్ట్రాంగ శాసనసభలో లభిగాను, రాష్ట్రముల రాజ్యాంగ పరిణామమునకు వానిని పునర్నిర్మించవలయునను తీర్మానమునువపాదించిరి. భాషల ననుసరించి, రాష్ట్రములను విభజించవల యునను కోర్కె- చిరకాలమునుండియు వ్యాప్తిలో నున్నదనియు, శాసనసభావ్యవహారములు ఎన్నిక దారులకు తెలియుట కష్టముగనున్నదనియు, రాష్ట్ర విభజనసమస్య కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించి యుండుటచే దానిని నిర్ణయించుటకు వారికి పూర్తి హక్కు గలదనియు, అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వమునా రాజకీయ విభాగమును తయారుచేసి, రాష్ట్రీయ శాసన సభలో యోచించి తమ యభిప్రాయములను తెలుప రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల గౌరవయు ననియు, లభిగాను వివరించిరి. పోర్చుగల్ విప్లవానుగతుల తామీ కీర్తనము నంగీకరింపకల మనియు, సంస్కరణముల స్వభావమున కిది విరుద్ధమగు నున్నదనియు సూచించిరి. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగ మేమాత్రము ఆచరణయోగ్యము కాదని విరి యభిప్రాయము.

వీరేమికారణముల దెలిపి, తంతిచార్తయందు గనుపించెను. ప్రస్తుత హిందూ దేశమున కొన్ని రాష్ట్రములు భాషా ప్రయుక్తములగు నున్నవి. మరికొన్ని రాష్ట్రములు ప్రత్యేక నాయకు ధరించక పోయినను, ప్రత్యేక వక్తృత్వము గనుబటుచు నున్నవి. దేశమున ముఖ్య భాషలు విశేషముగ లేవు భాషల ననుసరించి విభజించునపుడే, సరిహద్దు తగాదాలు గలుగుచో వానిని చుట్టవర్తులద్వారా నిర్వహించుకొంటు సులభపాద్యము. ప్రభుత్వ చాటి సంస్కరణము విషయమై నింకను నెనుచుండ, కాంగ్రెసు సభ వారు దేశమునంతట ప్రయుక్త రాష్ట్రముల కింద సులభముగ విభజించెను కనుల నాయారాష్ట్రముల విభజనముతో సరవేర్చుచున్నాడు. మాంటాగు దానియభిప్రాయము గల సమాధుతగాదాలను విచారించుటకు సులభములైనవి. ప్రజలీరిని

తమ వ్యవహారములను భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములద్వారా జరుపుకొనుచుండ, ప్రభుత్వమువారిల జరుపుకొనకలలో తెలియను. సింధు రాష్ట్రము బొంబాయినుండి విడిపోవుటకష్టపడెను, అని విప్లవానుగారు తెలిపిరిగాని, అది యబద్ధము, వరీమహమ్మదు హుస్సేనాలీగారు ఖండితముగ బలికిరి. సింధు దేశ ప్రతికలు ప్రత్యేక రాష్ట్ర విభాగము గోరుచున్నవి. రాష్ట్ర విభాగమునలన, విశేషము జెడిపోవునని విప్లవానుగారు తెలిపెడి మామూలు ఆక్షేపణ నిస్సార మని వేరుగెప్పు నవసరము లేదు. వివిధ స్థానిక ప్రభుత్వములద్వారా ప్రజేచ్ఛు కనుగొనినవిమ్మట, రాష్ట్ర విభాగము నకు గడంగవలయునను, సవరణ నుకదానిని జే. సి. నాగుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఆ సవరణను లభిగా రంగీకరించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యు లగు సర్. విలియం విన్ శెంటుగ రివిషయమై ముచ్చటించుచు, తమ సంకల్పిత భావమును వెల్లడిజేసిరి.

రాష్ట్రీయ శాసనసభల సభ్యులీ విషయము ను గూర్చి యోచించి, ఆ సవరణనుచో చిత్తు విభాగములను తయారు చేయవలయును గాని, హైదరాబాద్ శాసనసభ వారికి కార్యమునకు గడంగుట, సాధ్యపడ దనిరి. నూతన రాష్ట్ర విభాగ విభాగము ఇండియా ప్రభుత్వమువారియంద నున్నపుడు, హైదరాబాద్ శాసనసభ వారి రందులకు చిత్తు విభాగమును తయారు చేయుట కేల సాధ్యపడదో తెలియకున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాసనపు 52 (ఎ) క్లౌజును, రాష్ట్ర విభాగమునకు సంబంధించిన యంశము పొందుపరుపబడినది. దాని యవకాశమును శాసనసభ్యు లింతవరకు గైకొనియుండ లేదు. ఈ విషయము సిద్ధాంత విషయముగాక, పరిపాలనమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన విషయమై యుండగ, కేవల సిద్ధాంత విషయముతో శాసన సభ ప్రాబుబుచ్చుకూడదని, విశేషము గారు హెచ్చరించుట చోద్యముగనున్నది. నిర్ణయ శాసనములను రద్దు చేయునపుడు, వానికన్న రాష్ట్ర విభజన సమస్య ఎక్కువ ముఖ్య విషయమాయని విశేషముగారు వివరించుచిరి. విషయములలో నుకదానితో నొకటి పోల్చి, కారత మ్యమును నూచించుట మిగుల యుక్త శస్త్రము. సుకరిపాలన మున కవసరమగు విషయముల నన్నిటిని చర్చించుట శాసనసభల విధియై యున్నది. రాష్ట్ర విభజన సమస్యను గూర్చి యోచించినపుడు, నిర్బంధ శాసనములను దానికి పోటీకెట్లు కులూకో తెలియదు. నిర్బంధ శాసనములలో నన్నిటిని రద్దు చేయక కొన్నిటి నింకను నలులనే నిలిపియుంచిరి. ప్రజల జీవితమునకు సంబంధించిన ముఖ్య సమస్యల నీ రీతిన చుట్టవేయవలెనను, వాని ప్రాముఖ్యము దొలగిపోవదు. ఆంగ్లముకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నిర్మించుట యవసరమని మాత్రము చెప్పుచున్నది సర్ విలియం విన్ శెంటుగారు అంగీకరించిరి. కాని, అందుకొరకు వీరేమి జేయదలచిరో, తెలుప లేదు. రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణము సామాన్యముగ జరుగుట మాత్ర మవసరముగాదని విరియజ్జేశము.

తంతి చార్త లలోని సంగ్రహంశములబట్టి చూచిన, రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణమునకు, పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు సన్నిహిత సంబంధమును శాసనసభ్యులు బాగుగ వ్యక్తపరచియుట గాన రాకు. అవిషయమును శర్మగారివలె విశదపరచి యున్నచో, రాష్ట్ర విభాగ సత్యకత గోచరించెడిది. ప్రత్యేక రాష్ట్రము నొకదానిని గూర్చి రాష్ట్రీయ శాసనసభ గాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగాని ప్రతిపాదించునకు ఇండియా ప్రభుత్వమునా రా విషయమును సానుభూతితో విచారించడ రని, విశేషముగారు చెప్పిరి. రాష్ట్ర విభాగ సత్యకతను

బాగుగ గ్రహించినగాని, ప్రత్యేక రాష్ట్ర విభాగము సరమును గ్రహించుట కష్టము. సూత్రమును గను గొనుచో, దేశమంతటను భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము వెంటనే జరుగుట యవసరమని తప్పక గోచరించును. తుదకు నాగుగారి సవరణ, శాసన సభ్యులలో సభిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను. రాష్ట్ర విభజన సూత్రముగూర్చి పిమ్మట చర్చ జరిగెను గాని సభ్యులలో సభిక సంఖ్యకులు వ్యతిరేకముగ పోటులనిచ్చిరి. పరిపాలనము ప్రజేచ్ఛనన సరించి కొనసాగుటకు రాష్ట్ర విభజన మధికావకాశమిచ్చును. ప్రజేచ్ఛ దేశ భాషలద్వారా వెల్లడి యగునకొలదియు ప్రజలపలుకుబడి హెచ్చును. స్వకరిపాలనా శక్తి వికసించును. ఈ సంగతి ఆంగ్లము వలుమార్లు వెల్లడించెయుండిరి. ఆంగ్లము నిజ తత్వమును గ్రహించిరి. వారిలో నితర రాష్ట్రముల ప్రజలును క్రమక్రమముగ చేకరింపబడుచున్నది. తుదకు రాష్ట్ర విభజనము కాంగ్రెసు సభ వారిచే నంగీకరింపబడెను. దేశ నాయకు లిందలి సత్యమును గ్రహించిరి. వివిధ భాషా ప్రజలును, ప్రత్యేక రాష్ట్రములనిమిత్త ముద్విబోధించుచున్నాడు. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు నిమ్మ, దేశము భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపబడితనను. ఆ విభజనము, కాంగ్రెసు సభ వారిచే నిడివరకే గావించబడెను. సరిహద్దు తగాదాలు సహితము పరిష్కార మగుచున్నది. హిందూ దేశ నూతన పునర్నిర్మాణమునకు ఆధారమేర్పరచి కేంద్ర ఆంగ్లములకే నని, చరిత్రకారుడు లిఖింపకూడదు.

విర్లండు వ్యవహారము

డివెలరాగారికిని, లాయడు బార్డిగారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు వివిధ జరుగుచున్నవి. ప్రత్యేక రాజ్య ప్రతినిధిగ తమతో చ్చాపవలయునని డివెలరాగారును, అటుల గావించు విలులేదనియు సామాన్య స్వధరిపాలనమును క్రధానమని ఎంచవలయుననియు లాయడు బార్డి గారును వట్టుబట్టిరి. తుదకు, ఏ వరతులతో నిమిత్తములేక, స్వేచ్ఛగ చర్చించుటకు విలుండవలయు నని, డివెలరాగారు ప్రతిపాదించిరి. లాయడు బార్డి గారు ప్రస్తుత సమయమున జబ్బుగ నుండుటచే ప్రత్యుత్తరమును జేసిరి పంపియుండ లేదు. కాని, లండను పైమ్మకృతిక మాత్రము, సమాధానమున కవకాశముగలదని సూచించుచున్నది సమాధాన నిశ్చయముల గూర్చి రాయబారములు జరుగకముందు ఎట్టి స్థితిగలకో ఇప్పుడును అట్టి స్థితియే మిగిలియున్నదని, పైమ్మకృతిక యభిప్రాయమగుచున్నది. మొత్తముమీద అభిప్రాయభేద మంతగ లేదనియు, అనేక విషయములలో ఏకాభిప్రాయము ప్రబలియున్నదనియు, రాబోవు సమావేశములో ఆంగ్ల విర్లండు దేశ ప్రతినిధులు స్నేహ భావముతో గాడి సమాధాన ముగునున్నకొవలయు ననియు, నాగరిక ప్రపంచ మంతయు సుధిగురువలెనని ఎదురుజూచుచున్నదనియు, పైమ్మకృతిక చాసెను. విర్లండు, ఇంగ్లండు దేశములకు సమాధానము త్వరలో గురులుట శ్రేయస్కరమని, వేరుగ జెప్పవక్కరలేదు. విర్లండు సమస్యకన్న నూక హిందూ దేశ సమస్యను త్వరలో కరిష్కరించుట యవసరమని ప్రస్తుత పరిస్థితులు గోచరింపజేయుచున్నవి. హిందూ దేశము శాంతిపథము ద్రోక్కి, సమృద్ధి నము జేసుటకు ప్రయత్నించుచున్నను, భారతీయ ప్రముఖులు నిర్బంధముల పొందుచున్నాడు. అగౌరవించుచునే పెచ్చు పెగుచున్నది. విర్లండు సమస్య పరిష్కారావశ్యకతకు గుర్తించిన ఆంగ్ల దేశము, హిందూ దేశ ప్రజల యభిప్రాయము నెటవేర్చుకట్టకూడ తగిన సంచలనము జూపు నటుల, పైమ్మకృతిక ఏల హెచ్చరింపకూడదో తెలియదు.

స్వాతంత్ర్యవ్యక్త

ఇండియా డెయిలీ టెలిగ్రాఫు కత్రికా సంపాదకులగు జే. ఎం. మెకంజీగారు మరియు క్రమశిక్షణ గాంధీమహాత్మునికి బంధుగ, వారు ప్రత్యక్షమైన మిర్చి. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యకొరకు మరల నాడ కొకమారు వెడలగూడదా యని మెకంజీగారు రుజువు, దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను పిందూ దేశ సమస్యను పరిమాణమునందు దప్పు వేరుభేదము లేదనియు, ఇక్కడ విజయముబడసిన దక్షిణాఫ్రికా వ్యవహారము సులభముగ పరిష్కార మగుననియు, గాంధీమహాత్ముడు జవాబుచెప్పెను. ఆత్మవశము తన కింకను కలుగవచ్చును, గాంధీ ఇతరుల దుర్గతను గ్రహింపగలుగునాయని యడుగగ, తాను పూర్ణత్యము గాంచనందున, సోదర ప్రజల లోపములను తాను గ్రహింపగలుగుదుననియు, అందుచేతనే అహింసాయందు తనకు సమ్యక్ము గలదనియు, గాంధీ చెలిపెను. ఇంకను ప్రయోజనములేని ప్రశ్నలు కొన్నిగలవు. వానికి గాంధీమహాత్ముడు ఉచితరీతినజవాబిచ్చెను. కడసారి ప్రశ్నయు అందుకొచ్చిన ప్రత్యక్షతరమును ముఖ్యమయినది. దక్షిణాఫ్రికా కలవరమునకు, పరిష్కార సాధన మేమియని మెకంజీగారుగగ, పిందూ దేశమున కేది కావలయునో దానిని ముందుగ విచ్చివేయవలయు ననియు, దూలమును ముందు దీసివైచిన నలుసుల సంగతి జూడ నవసరములేదనియు, గాంధీ ప్రత్యక్షతర మునెగను. పిందూ దేశమునకు స్వరాజ్యసిద్ధి గలిగిన గాని విదేశములలో భారతీయుల కుచిత శారవము గలుగదు. అధిపతీ రాజ్యములలోని భారతీయుల కష్టములు దొలగవలయుననిన, అందుకొరకు ప్రత్యేకముగ ప్రయత్నించి లాభములేదు. స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నములు సఫలమగుచో, దేశము లోపల నేమి, దేశము వెలుపలనేమి, వారు పడుచున్న కడగండ్లు తొలగిపోవునట, తథ్యము.

ఉపశాంతి

మలఖారుజిల్లాలో ప్రజలు కను దైన్యస్థితి యందున్నారనియు, అట్టివారి సహాయము నిమిత్తము ధనసహాయము చేయవలయుననియు, అధికారులును, ప్రజాప్రముఖులును విన్నవముల సంపాదించిరి. ఈ విషయమై ఎల్లరును కృషిపలుచవలయునని, గాంధీమహాత్ముడుగూడ జెప్పియుండెను. కాంగ్రెసుసంఘము తనవిధిని నెరవేర్చుటకై భాధానివారణమున కవసరమగు సాధన సామగ్రిని చేకూర్చెను. కాంగ్రెసు పర్కింగు కమిటీవారు ఇందుకొరకు కొంత ద్రవ్యమునిచ్చి, కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారిని స్వయముగ కంచిపెట్టవలయునని కోరెను. ఇందునిమిత్తము తామును మరికొందరును చనికీ బూనులు కనజ్జ నొసగవలయునని, రాజగోపాలాచార్యులవారు ప్రభుత్వపు ప్రధాన కార్యదర్శిని గోరియుండగ, అదరఖాస్తును మిలిటరీ సేనానికీ వంపవలయుననియు, రిలీఫు ఏజెన్సీలను పెంచుట మంచిదిగాదనియు, తామీ విషయమై సలహానియము అనియు, ఇదివరకే అసభికారుల సంఘముకటి గలదనియు, వారు జవాబిచ్చియుండిరి. ప్రస్తుత దుర్గతలో మలఖారు మండలమున భాధానివారణసంఘము లెన్నియున్నను యధిక మని పిలచుకొనవు. ఎన్నియున్నను, ఒకచాని కొకటి తోడ్పడి, వైకమత్యముతో బనిచేయగలవు. ఈ పనిలో నిమగ్నులై యున్నంతకాలము తాము రాజకీయ ప్రచారమును గావించమని, రాజగోపాలాచార్యులవారు వాగ్దానముగూడ చేసియుండిరి. అసభికారు లేకనిజేయదలచినను, యద్దంకు లెన్నిగలవో, ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును.

గాంధీమహాత్ముని పర్యటనము.

గాంధీమహాత్ముని దత్తమండలపర్యటనము విషయమై చాలమందికి ఆసంతృప్తిగలుగుట సహజము. కడపవాస్తవ్యులును అసంతృప్తమువాస్తవ్యులును వారిప్రాంతమున సంపాదనకాళిక యందు తేకుండుటకై విచారమును దెలుపుట సహజము. మహాత్ముని సందర్శనమునకై ఎదురుచూచుచున్న ప్రజల కాళిధంగము గలుగును. కాని మహాత్ముని కన్నీళ్లలములకు నుభోవుట దుర్లభము. గాంధీమహాత్ముడు అట్టోబరు మొదటి తేదీని బొంబాయికి బయలుదేరుట యవసరమని నిర్ణయించిరి. దేశభక్త వెంకటస్వయ్యగారు సర్వోత్తమరావుగారు ను సంచారక్రమమును నిర్ణయించినపుడు గాంధీగారు నిర్ణయించిన కాలములలో ననుసరించి నిర్ణయించిరి. ఇందు సర్వోత్తమరావుగారు చేయగల కార్యము గనుపించును. ప్రజలు వీలైనంతవరకు గాంధీగారు నిర్ణయించిన విధానము ననుసరించి నిశ్చితమైన ప్రదేశములందు గూడి సంతృప్తిని బొందుట ధర్మము. సంచారనిర్ణయము కాలమును బట్టి నిర్ణయింపబడినది. ఎవరును తాధ్యులుగారు.

స్థానిక వార్తలు

పిందూ దేశము- పూర్వప్రస్తుతస్థితులు:—
అను తెలుగు ప్రకమున వద్దాయ ఆస్తి పూర్ణత్యగాధ వ్రాసి చదవిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

పిందూమతమును పునః స్వీకరించుట:—
వాలక్ష్మరాజారాంసామంత్ భాస్కరేశ్వరుల కందుమానముల క్రింద క్రిందపరము పుచ్చుకొని మరలసెప్టెంబరు 11-న తేదీని పిందూమతములోనికి పునఃప్రవిష్టులైరి.

గాంధీజీ:—విశాఖపట్నం పెడికలమ్మలు
లో కొకవిద్యాధి సోమవారమునాడు గాంధీజీకి వెట్టు కొని క్షాంతిలోనికి వెళ్ళగా సస్పెండు చేయబడెను. మరునాడు అందున్న ఆటోపిలతోనే వెళ్ళిరి. సుమారు 105 మంది సస్పెండు చేయబడిరి. ఇట్లు మాకు తెలియుచున్నది.

హిందీ ప్రచారము:—ద్రావిడ దేశములోని మన సోదరులు హిందీ ప్రచారార్థము ద్రవ్యసహాయ మొనర్చువారంబింది వందులకు మేము చాల సంతసించెదము. ద్రవ్య మిచ్చువారల కిచ్చుటకు మేము రసేదులుతయారుచేసి మా ప్రచారకులకు పంపియున్నాము. రసేదు ఇచ్చియే ద్రవ్యము మా ప్రచారకులచేతి కిచ్చువలయు నని మేము జనులెల్లరిని ప్రార్థించుచున్నాము. సామ్యును మా కార్యాలయముకుకూడ తిన్నగా పంపవచ్చును.

శ్రీకృష్ణమందిరసభ:— శ్రీమచ్చెన్నుల రి పెద్దాయనపేట వరదాముత్తయప్పకవిగి 94 వ సంఖ్యల శ్రీకృష్ణమందిరంబున 1921 వ సం. సెప్టెంబరు నెల 23 వ తేదీ కుక్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీమాన్ తంజావూరు సాంవరరాజ భాగవతుల వారివలన శ్రీమ ద్రామాయణము 12- కాల తేములుగా ఒక్కొక్క- కొనికొని వరసగా కాల తేములు జరుపబడును. దానిలో శ్రీరామజననము జరపబడును.

చెన్నై రాజధాని తపాలాబంట్లోతుల సంఘము.
ఈసంఘమువారు సెప్టెంబరు 16 వ తేదీని యొక సాధారణసభ గావించి యాక్రింది తీర్మానములు వాహించిరి.

1. (ఎ) 18-7-21 తేదీనుండియు టైముస్కేటులు ప్రతాకము యిచ్చినతీరులనులూపు పోస్తుమాత్రుల తియలుకారును కెస్సి కదాని కనుగుణ్యముగ లేదు.
- (బి) ఇంకేగాక సీసంస్కరిణములక ఇతరవస్తువులు: లోని కారలకును మద్రాసులో గొందరకును లాభించలేదు.
- (సి). పోస్టులు కమిటీవారిచ్చిన సలహాలు అధికారులకు కలెముగనున్నవని తోచినవి కావున యీసంస్కరిణము దీక్షించదు 1919 తేదీనుండియు ఆదరణలోనికి రావలయునని ప్రార్థన.
- సరియైన సంస్కరిణములు జరుగువరకును యీ టైముస్కేటులను యీసంఘమువారు రంగీకరింప జాలరు.

2. సంఘమువారు యీ సంస్కరిణమును అంగీకరించక పోవుటచే, ఆ ప్రకారము జీతముల బిల్లును తయారుచేయవద్దని కోరుచున్నాడు.

3. సంఘమువారు తమైన కష్టముల దెల్పుకొన్నచో అధికారులు వివారింపెదమని వాస్తవ్యమైనా చావలో చేసియుండిరి. అనేకసార్లు రాయవారమున కియ్యకొనునని కోరినను అంగీకరించునుండలేదు. ఇప్పుడైనను అయిల తేయవలసిందిగా ప్రార్థించుచున్నాము.

4. రాజధాని యంతటను అందరినీ తపాలా బంట్లోతులకును, వినియోగముకును యూనిఫాండ్లెన్ను త్వరలో నిష్పించవలసిందిగా సీసంఘమువారు కోరుచున్నాడు.

(రి) ఏప్రిలు 21 నో- గుంత్వముయ్యే సంచారమునకు యూనిఫాండుల వెంటనే యిష్పించమని కోరుచున్నాడు.

కలకత్తా మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ నిందితులలో వొకరగు బిల్లింగ్ ట్యాబ్లెట్ ఫ్యాక్రెషన్ డెవలప్ మెంట్ లుగారు కుట్రమోదము చేరవలెను మోపిరి.

దేశవాయవలసలముల దుకాణపు రి తేదీకి తెల్లంబో నె 9 తేదీని జంగారెడ్డిగూడెంలో జరిగెను.

పశ్చిమకృష్ణానందల జాతీయోత్సవము ఈనెల 11, 12, 13, తేదీలలో నమాచకమై ఈజిల్లాలోని రి తాలూకాలకును రి గురు ఆదిపూర్ణ ప్రచారకులను నియమించుటకును కృతకవస్త్రములను పరిశీలించి పరిశుద్ధమైనవాటిని నిర్ధారణచేయుటకు భద్రతకమిటీని యేర్పాటు చేయవలయుననియు తీర్మానించెను.

వార్తావరణస్థితి

1921 సం. సెప్టెంబరు నెల 21-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య కారవములు	వి. 24 గంటలలో ఆర్కైవ్స్ కింద	వి. 24 గంటలలో ఆర్కైవ్స్ కింద	గ్రామీణ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	గ్రామీణ 1 తేదీనుండి కావలసిన వర్షము	
కోనాలపూరు	88.9	79.8	0.12	28.45	29.74
కొత్తూరు	88.5	79.2	0.01	17.97	28.84
కాకినాడ	92.1	79.7	...	26.81	22.28
బందరు	90.2	79.3	...	24.85	23.89
గుంటూరు	92.7	76.8	...	22.40	22.18
నెల్లూరు	95.4	80.1	...	17.98	11.95
మద్రాసు	97.1	74.4	...	20.08	15.91
హైదరాబాదు	86.7	71.4	...	21.50	25.09
అనంతపురము	93.1	72.1	...	11.87	15.00
బళ్లారి	90.5	71.7	...	7.11	12.08
కర్నూలు	89.9	75.8	...	12.18	19.92
కడప	95.4	79.8	...	22.48	19.42
తెలంగాణ	91.1	82.8	...	25.04	22.74
కోయంబట్టూరు	89.4	70.0	...	8.60	9.08
బెల్లూరు	93.5	75.0	...	24.92	22.49
తేలము	92.8	73.9	0.02	24.20	24.95

దీర్ఘకల్పమునందలి చాలప్రాంతమునందు వాయుభారము నిలుకడగనున్నది. కర్నూరులలో నది కొంచెము పెచ్చెను. బొంబాయిలో మాత్రము తక్కువగానుండుట తప్ప సర్వత్ర మామూలుకంటె కొంచెము ఎక్కువగ నున్నది. కడి కూర మారులేదు. పడమటింనునందును సర్కారులలోను కడి మామూలుగా నున్నది. రెక్కెనవోట్ల కొంచెముయెక్కువ. మైసూరులో పగటికేడి కొంచెముతక్కువ. కోరమాండలింనునందు కామయెక్కువ. తిక్కె-వ చోట్ల కొంచెముక్కువ కడలూరులో రి డ్రిగ్లీ: కడి యెక్కువగ నున్నది. మైసూరులోను, మరెన్ని ప్రదేశములందును, కాలి కడికొలచెను. సామాన్యముగ నది యెక్కువగ నున్నది. కొండల వాయువునందలి తేమ హెచ్చెను. రెక్కెన- తక్కువ. వర్షులై ఒకమాత్రముగ నున్నది. తప్ప అక్కడనే వర్షించెను. కాలమానము నిన్నటివలె ఎన్.

20 సంవత్సరములక్రిందట అనంతపురములో దొంగతనముంటే అప్పుడప్పుడుగా నుండెను. తనాపీల్ దార్ల వారి యిల్లు 20 దినములక్రిందట దోపిడిచేయబడినది. పుత్రా దొరకలేదు. సుమారు రి మానములక్రిందట మేజిస్ట్రేటుగా నుండిన పి. కె. రామస్వామి అయ్యర్ గారి యింటిలో నున్న సామ్యంతయు దోచుకొనిపోయిరి. కేసు పత్రాకాలేదు. 2 నెలలు క్రిందట యీ గ్రామము రిమాన్ జుము స్కూలు ప్రిన్సిపల్ గారి యింటిలో దొంగతనం అయినది. సుమారు రి మానములక్రిందట రైలువేలైనను అనుకొనియున్న బజారులో కోమటివాని యింటిలో దొంగతనము చేసి బంగారు అంతయు వీసికొని పోయినారు. స్కూల్ యిన్స్పెక్టరుగారు అయిన మ. రా. సి. టి. పార్థసారథి మొదలి యూర్ గారు బంగారము అనుకొనియుండు యింటిలో యిద్దరి బాపనముండచావులను మూతులుకాల్చి వున్న సామ్యంతయు దీసికొనిపోయినారు. ఇదిగాక లెక్కలేని దొంగతనాలు యింకా అయినవి. ఈ కేసులు పత్రాచేసి దొంగల పట్టినట్లు నూచుటల ఏమియు కానరావు. కొందరు యిండ్లలో వుండను భయపడి యిండ్లనుకూడా వదలినారు. ఇటీవల 4౨ సం॥ ములుగా రైలునుండి దిగివచ్చు ప్రయాణికులు నిలువునట్టి బండెప్పు సుత్రములో విరామములేక దొంగతనములు జరుగుచున్నవి. రైలువేళ్లలు స్థానములో దొంగతనాలకు తక్కువలేదు. బండిపు సుత్రమున అనుకొని పేడ క్వాటర్ పోలీసువారి యిండ్లు వున్నవి. అనంతపురము కొత్తపేటలో పోలీసువారు గస్తీదిరుగుచున్నప్పుటికి దొంగతనాలుగూ ఏమియు తక్కువలేదు. పోలీసువారు తిరుగుగస్తీ అంత ప్రమాదములేదని కొత్తపూరులోని కొండరు పెద్దమనుష్యులు కలసి గస్తీలు దిరుగుచున్నారు. వీరు ఎన్ని దినములు యీలాగు గస్తీ దిరుగుదురు? కొత్తపోలీసు భటులను రప్పించుటయేగాక అనంతపురం కొత్తపూరికి ప్రత్యేక మొక పోలీసు ప్లెన్స్ కొత్తపూర్వకము. అధికారు లింఛుక శ్రద్ధ వహించినగాని పజలబీరి తొలగినదదు. (పురవాసి)

మావలాల పిల్లలు

కండ్లటిలో అల్లరులు

కండ్లటిలో చిల్లరపిల్లలకు జరుగుచున్న విగాన అచట కొద్ది సేన నుంచవలసివచ్చింది 21 వ తేదీన పేరు ముస్తాఫానావారి యాత్రలు గారు కల్లికోటకు వెళ్లి కలవరతో చెప్పిరి. తరువాత గడిచింది 12 గురు మావలాలను 21 వ తేదీన కల్లికోటకు తీసి పోయివచ్చిరి.

మావలాల దోపిడి

హోరసూర్యుని నుండకొటి కురుగీ అను గ్రామము ను పసికొండకు కొంతదూరము యింటిలో 60 మంది మావలాల ప్రవేశించి అతనిని వెల్లకిల పరుండజేసిరి. కొందరతని గుండెల మీద పెక్కి కూర్చొని ధనమెరుగునగునో చెప్పునని బాధించిరి. 10 వేల రూపాయలను తీసికొనిపోయిరి. ఆకువాండ్రు ఒంటునున్న గలను వారియొక్క పోగా వారిబట్టలను విప్పి వేయ గడగిరి. అంతట వాస్త్రీలు నగల నిచ్చివేసిరి. వారాయూరిలోని కల్లుడుకాణమును గూడ తగులబెట్టిరి. ఆ గ్రామాధికారి యీ విషయమును ప్రభుత్వోద్యోగులకు తెలిపెను. చెల్లెలర, కొల్లకురి పి. శ్రీకృష్ణపురము, ఎలంపులానువరీ మున్నగువోట్ల ఓట్లపాలెము మారసూరులకు చుట్టుప్రక్కల చాలదూరములను సరిపెత్తుతనను పట్టుకొనిరి. ఈ తన మేనల్లుని మరీ 7 గురిని పట్టుకొనుటలో పోలీసువారికి తోడ్పడిన కుతాహను అను ఒకమావలాలకు చాల సహాయకరములగు కత్తిపొటలు తగిలెను. అరడిపుడి వైద్యశాలలో నున్నాడు. ఈతననుద్ద చాల కుపాకులను కత్తులను దొరికినవి. 20 వ తేదీవరకు తిరుగులలో 700 మంది మావలాలకు చిల్లరసేరములకుగాను కిటులు విధింపబడినవి. ఇద్దరు నాయకులకు గూడ చెరియొక ఏడాదికి పేయబడినవి.

మిరాలాలయెద్ద పోలీసులు

మండేలోని ప్రభుత్వకార్యాలయమునుండి మావలాల తీసికొనిపోయిన ధనమును వారు చకతూరులో దాచిరని తెలిసి పోలీసు నూచర్లంటు, మొదలగువారును బ్రిటిషు సైనికులును అచటికి పోయి ఒకయింటిని పోదామాచి 18 వ తేదీ సాయం కాలముకి మోటారులలో మరలివచ్చుచున్న మిరాలాలయెద్ద మావలాల వారివై కుపాకులను కాల్చిరి. అది వడ్డువరకు ప్రదేశముగా నుండెను. దాచుచుట్టును అభాకము లుండెను. వారచట విగ్గానే ఒకమావలాలయొక్క యొకనువచ్చి ఒక సైనికుని మొగమును కత్తిరిసికెను. నూచర్లంటు వెంటనే అమావలాలను ప్రిసోనులో కాల్చెను. మహారాష్ట్రనుండి వచ్చు కరిమొకమావలాల పెద్దగడ్డయ్యో యొకపాదలో నుండిరాగా ఒక సైనికుడు వానిని కుపాకితో కాల్చెను. పిమ్మట నడుచు నింక నెవరైన నున్నావేమో అని సైనికులు వెదుకగా 60 మందిమావలాల గది పిట్ల సైనికులు కుపాకులు కాల్చగా పోలిపోయిరి. వారిలో 6, 7 మంది మాత్రము చనిపోయిరి. ఒక జమీదారుకు చేతి విడచి గుండు తొట్టెగిరినది. పిమ్మట సేన మల్లాపురమునకు పోయెను.

విల్లాయిలు గ్రామమున దోపిడుగులు.

విల్లాయిలు గ్రామమున హిందువులగు బుద్ధీల యిండ్లపన్నిటిని మావలాల దోచుకొనిరి. హిందువుల దేవాలయములను మైలపరచిరి. ఆవులను ఎడ్డను కాల్చిచంపిరి. గ్రామాధికారి కచ్చేలోని రికార్డులంతట తగులబెట్టిరి. హిందువులందరను గ్రామమును విడిచి పారిపోయిరి చెరువువారు గ్రామాధికారి తెలిపెను.

ఒకకంసాలి కత్తులను చేయుట

ఘోరదగ్గర పల్లితరాలలో కొక కంసాలి మావలాలకు కత్తులనుచేసి యిచ్చుచున్నాడని తెలిసి పోలీసువారి తరేనియింటిని పోదామాచగా రెండు ప్రక్కకడ్డీలు దొరికినవి. ఆ కంసాలిని పట్టుకొని చెరవాల కంపిరి.

అసత్యవార్తలను ప్రకటించిండుకు శిక్ష

కల్లికోటలో ముగ్గురు మావలాలకు చెరియొకవత్తురము కలిపితి విధింపబడినది. వారసత్య వార్తలను ప్రచురించి నందులకు క్షమింపబడిరి.

ప్రొద్దుటూరు డి.ఐ.ము. కోరు ఫయలు

ఆస్సలు నెం 610/21 కు.

ప్రతివాదులు:—1. సయ్యదుఖాదరు సాహెబు 2 భావానీ 3 గోఖాలి సాకిక్ ప్రొద్దుటూరు.

ప్రతివాది:—లిరాక్ సాబు కుమారుడు మహ్మదాబు సాకిక్ ప్రొద్దుటూరు.

వాదులు ప్రతివాది పయన యిల్లు స్వాధీనమునకుగాను దావా దాఖలుచేసి వున్నారు. ఆఖరు విచారణ వాయిదా 20-9-21 తేదీకి చేయబడినది. ఆగోఖాదు ప్రతివాది ఖద్దునగాని పక్షము నులకంగాగాని పోషకు కావంతట యట్లుచాల్చి గాదానాతీర్పుచేయబడును. (154)

క. ఆనందరావుగారు.

వాది వేలం.

హైందవ శాసనసభ

సిట్టా, సెప్టెంబరు 20:— ఈ దినము శాసనసభ తిరిగి సమావేశ మయ్యెను. ప్రేక్షకుల సేతులు సభకు వచ్చిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

డాక్టరు గవర్నరుగారి వద్దాంతరవివాహముల బిల్లునుగురించి లాలా సిద్ధాలాబుగారు 10 ప్రశ్న లడిగిరి. డాక్టరు గవర్నరుగారి రిప్లై ప్రకృత ప్రశ్నలకు లియ్యగానే, డాక్టరు ప్రశ్న, జి. చాచరీ, హాస్టల్ ఆరీ, మున్నగువా గనేక ప్రశ్నల నడిగిరి. గవర్నరుగారి రిప్లై ప్రకృత జవాబుల నిచ్చిరి.

మున్సీ ఈశ్వర చరణ్ గారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతదేశమునకు బాలియపతాక ముండవలయునని ప్రభుత్వము వారి రిప్లైచాయవడలేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

ఆలీసోదరుల అరెస్టు.

ఆలీసోదరుల అరెస్టునుగురించి చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును నిలువవలయునని కబీరుద్దీను అహమ్మదుగారు కోరినట్లు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. మహమ్మదాల్లీ, మొకతాల్లీ, ఇతరులను ఏలాటిసందర్భములందు అరెస్టు చేసినది సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు విశదముగానర్పించిరి. కేసులు విచారణ గావలసియున్నవి. గాన ఇప్పుడు చర్చించదగిన వా యని వింసెంటుగారి రభ్యతలను ప్రస్తావించిరి.

కబీరుద్దీను అహమ్మదుగారు:— సభాకార్యక్రమమును ఆపివేయవలయునని నే నుపపాదించుచున్నాను.

అధ్యక్షులు:—కేసులు విచారణ గావడమన్న వా, లేనా చెప్పవలయును.

అహమ్మదు:—కేసుల విచారణతో నాకేలాటిసంబంధములేదు. ప్రభుత్వమువారు తామీ విషయములలో నవలించుచున్న పద్ధతిని మాకు తెలియబడవలయును.

అధ్యక్షులు:— వింసెంటుగారు చెప్పిన విషయములను గమనించవలయును. సభాకార్యక్రమమును నిలుపుటను గురించి ఇంకేమైన చెప్పగలరా?

అహమ్మదుగారు ప్రత్యుత్తరమియ్యవలెనని, ఇతరఅంశములమీద చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

హిందువులు దత్తుతీసికొనక ముందు రిజిస్టరుచేయవలయునని డాక్టరు గవర్నరుగారు రుపపాదించిరి. తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే నంగీకరించబడలేదు.

ప్రభుత్వోద్యోగులు మోసముచేసి, లంచములు పుచ్చుకొనడంబడి చేయుటకు అధికారులు, అధికారేతరులు గల మిశ్రమ విచారణసంఘము నొకదానిని నియమించవలయునని కంకటపతి రాజుగారు రుపపాదించిరి. రయలుకాఖవారి మోసములను గురించి విచారించిన చాలునని బ్రయంటుగారు తీర్మానమును నవలించిరి. రైల్వేకుమిటీవారి విశేషక ఇప్పుడు తయారగుచున్నదని ఇప్పుడుగా చెప్పగా, సవరణ ఉపసంహరించబడినది.

ఈ విషయములను గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు విచారించవలయును. మనము వారు చేయవలసిన పనులలో ప్రవేశించరాదు. పంజాబు ప్రభుత్వమువారి పనిచేయుట కొకవిచారణసంఘమును నియమించినారు సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారి రిట్టి విచారణసంఘమును నియమించుట కంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వకాఖలయందు మోసము లుండవచ్చును. మ్రోవేటుకాఖలందు మోసము తెక్కునగా నున్నది. (నవ్వు) ఇప్పుడు పోలీసుల మోసములు తగ్గినవి. మోసములనుగురించి ప్రజలుతప్పక ప్రభుత్వాధికారులకు వ్రాయుచుండవలయును. కమిటీలను నియమించి ప్రయోజనము లేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి. స్థానికప్రభుత్వములకు ఈ విషయమును గురించి వ్రాపెదననియు, లంచములు తీసికొని మోసములు చేయువారిని క్షమించవలసివచ్చు కాఖాధికారుల కందరికి అజ్ఞను బంపెదనని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారుచెప్పగా, తీర్మానముసంహరించబడినది.

కార్యనిర్వాహక కాఖనుండి వ్యాయకాఖను వేరు చేయుటనుగురించి విచారించుటకు ఒకవిచారణసంఘమును నియమించవలయునని రా. బి. జి. పి. ముఖర్జీ గారు రుపపాదించిరి.

ఇది రాష్ట్రమునందట. ఏరాష్ట్రమువారుగాని ఈసంస్కరణమును ప్రవేశపెట్టుటకు తీర్మానించు కొన్న యెడల, భారతప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయగలరు. ఈ విషయమేమో ప్రభుత్వము సంయుక్తరాష్ట్రములప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘములకు నియమించిరి. అని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి. అంతట తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా నధిక సంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడినది.

శ్రీరా. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణ అధికారము ప్రభుత్వలయమును ముఖందారు గారి తీర్మాన మొకటి ఉపపాదించబడినది యుండెను. అంతట చాల ఆలస్యమైనందువలన, సభ ముగిసెను.

సిట్టా, సెప్టెంబరు 21:— ఈ దినము శాసనసభ సమావేశ మయ్యెను. ప్రేక్షకులు విశేషముగ గాతేరు. కబీరుద్దీనుగారు కోటకనో గాల్పుటనుగురించిన కేసును గురించి ప్రశ్నించగా, ప్రభుత్వమువారి వాదనను తిరిగి విచారించవలయునని కోరుచు ఏలాటి సహాయ పంపబడలేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈ పద్ధతినిగురించి సంపూర్ణముగ విచారించుటకు రైల్వేలో ఒక విచారణసంఘము నియమించబడును.

శ్రీసవానరావుగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, తామిప్పుడు అందనా వేసిప్రకారము కులవరాజుగారి రాకఖర్చులకు 20 లక్షలరూపాయలు వ్యయమగుననియు, కేంద్రప్రభుత్వమువారి అదాయమునుండి ఈ మొత్తము నై కొనబడునని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

కబీరుఅహమ్మదుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు రిట్లు చెప్పిరి:— హైందవకేలాఫాతు రాయ బారఖాఖర్చు 2000 నుండి 3000 సవరణలు. ఈ విషయము యానద్వారాప్రేమాముఖ్యత వహించియుండెనుగాన, భారతప్రభుత్వమువారి ఈఖర్చును భరించిరి. రాయబారఖర్చులకు లాంగ్ జేతములలో నున్నప్పుడు దినానికి 10 గినిలు (రు 157-8-0) ఇయ్యబడినది.

వ్యవస్థగారు:— ఇస్లామియా రాయబారఖర్చు సభ్యులకు ఆంగ్ల జేతము వండిచ్చిట్లు హైందవశాసనసభాసభ్యులకు కూడ దినమునకు 10 గినిలనంటున ఇయ్యరాదా? (నవ్వు).

సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు:— ఇట్టిచ్చుటకు ఏము గాదు.

కానుల్ గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఆర్థిక సంబంధ బాంధవ్యములను మార్పుటకు కాల మొనర్చుట గాతేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

మాపిలాలలో ఎంతమంది చంపబడినది, క్రతువులలో గాయములు తగిలినవారికి ఏలాటి వైద్యసహాయము చేయబడుచున్నది, మాపిలాల కానివాని ఎట్లుప్రభుత్వమువారు రక్షించుచున్నాడు అని రంగాచార్యులుగారు ప్రశ్నించిరి. క్రతువులలో గాయములు తగిలినవారికి అందరికి వైద్యసహాయము చేయుట దుర్లభముగా నున్నది. అయితే సైనికులచేతిలో బడిన క్రతువులు (గాయములు తగిలినవారు) మాసైనికులలో గాయములు తగిలినవారివలె వైద్యసహాయమును బొందుచున్నారు. ఇప్పటికి మాపిలాల మొత్తముమీద ఎంతమంది చంపబడినారో చెప్పబాలను పోషిస్తూన్నాం 400 మంది, ఇంకొకచోట 10మంది హతులైరి. ప్రభుత్వ ప్రాయలు ఎందరు గతించినది వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడినది. మాపిలాల కాని వారినిరక్షించుటకు ప్రభుత్వము వారు తమని పీలెనంత చేయుచున్నారు గాని ఆచేశములో రాకపోకలు సెక్కుచ. ఇందులో కొన్ని ధ్వంసము గావించబడినవి, అని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

మీద అసల్ ఆలీగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, రాజ్య క్షేత్రల మాపిలాల లందరు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేసినా రని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

అంతట సర్ జామ్సెట్జీ జీతభాయిగారు హైయవశాసన సభకు దివ్యాత్మిక వేసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రాష్ట్రముల పునర్విభజనము

ఆంధ్రరాష్ట్రము

గాత్రముల సక్రమాభివృద్ధికోరకు స్థానికప్రభుత్వముల వారి అభిప్రాయములను కనుగొని భారతదేశమందలి రాష్ట్రముల పునర్విభజనము చేయవలయునని అన్నా బాబాజీలతీగా రుపపాదించిరి. భానులనుబట్టియు, వైసర్నిక స్వరూపములనుబట్టియు రాష్ట్ర విభజనము చేయవలయునని ఆచచ్చుటచ్చుట (మ. లాండ్లోన చేయుచున్నాడు. (కన్నడము, ఓఘ్) ము, పిండ్ల గున్నగునవి). ఇప్పు డన్నిటిని కలియగలిగించువలస ఒకదుర్లభ మేర్పడినది. పెద్దపెద్దరాజధానులలో సింధు, కన్నడము మున్నగు నిన్న జిల్లాలను గురించి నియోజకులకు బోధన గా తెలియదు. ఈసమస్య తత్త బామ పరిష్కరింపబడక రాష్ట్రముల పునర్విభజనము కేంద్ర విషయముగా త్వముగా తీసుకొనవలసివచ్చుననియు చే త్వమునానా ఒకవిధానమును తయారులకు గురవలయును. రాష్ట్రీ

21 వ తేదీని గానాల రామమూర్తిగారు రాజకీయేతర మగునుపన్యాసమును భాషాధార రాష్ట్ర విభజనమును గురించియు ఆంధ్రోద్యమము మగురించియు వాణినిలాస నాటకకాల యం దొసంగిరి. పండిత మామయ్యరావు గారభ్యుత్పత్తి వహించిరి. చాలమంది సభకువచ్చిరి. దత్తమండలములును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరుచుట, బళ్లారిని కర్ణాటకమున గాని ఆంధ్రరాష్ట్రమున గాని చేర్చుట వలన కలుగు లాభ నష్టము

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(1903-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీ ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 2,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు 1,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు పొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సామ్యము దరఖాస్తులో విధింపబడినది.
అలాంటిమంటలు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సామ్యము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వారములలో ఇయ్యవలయును.

డైరెక్టర్లు

- 1 శ్రీ వైదా చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమీందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- 2 సూరి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభాధ్యక్షులు, రాయమహేంద్రవరం గ్రంథాలయధ్యక్షులు, బెజవాడ.
- 3 నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు లుగూరు, బాల్-ఎట్-లా, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రామ సంఘమునకు ప్రెస్టి, గుంటూరు.
- 4 బచ్చి నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, భాగవాయిని గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకరు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా.

- 5 పుతుం బాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ శేరిలింగంపల్లిగారు, బాటింగ్ పాఠశాల; భూస్వాములు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా)
- 6 పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; బాటింగ్ పాఠశాల; బెజవాడ.
- 7 బొడ్డుపాటి హనుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ శత్యవాదానంద వరదాక్ష గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బాటింగ్ పాఠశాల. (పుల్వేటి)
- 8 పుచ్చా శ్రీరామశర్మగారు, కార్యదర్శి, ఆర్యవాలసమాజము; భూస్వాములు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా)
- 9 అయ్యంగి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రాయమహేంద్రవరం గ్రంథాలయ కౌరవ కార్యదర్శి. బెజవాడ.

విషయము.

భారతవానికి నవయుగారంభ మైనది. నవయుగవిద్యా కమున నీవాది తన యధ్యుడను మార్గమున గమ్యస్థానము చేరి, విభవాభిరామంబగుటకు జనులయందు దాతృత్వ క్రియలు వాత్సల్యంబును ప్రకటింపబడుచు, వారికి తమ వెనుకటి చరిత్రయందు గర్వమును, భావియధ్యుడయమందు విశ్వాసమును ఉద్బింపజేయు వలసియున్నది. ఇందుకొర కిభారతీయవిజ్ఞానము కల్పింపజేయు వలసియున్నది. మరియు నీవాతియధ్యుక్తికి మేష్టిని సంఘటన పరిమించిననో వాని నన్నిటి నుద్ధరింపవలసియున్నది. కవితా మత్తల్లి వావానానము చేసి యామె భక్తులసమగ్రులను ప్రచారణ చేయవలసియున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు, సాంప్రదానికాపారంభ్యమునకు అనుకూలముగ వాతీయపురాణగాథలను చిత్రించుచు, తిక్కన-పోతన-కృష్ణదేవరాయాది వాతీయ పీఠులపటములను వ్రాయించుచు, ప్రచురింపవలసియున్నది.

ఈ కార్యమునకై విశేషముగ గ్రంథములను, చిత్రకళా నిర్మాణములను బహులు వెదలవలయును. ఇయ్యది, ముఖ్యముగ అన్ని పనిముట్లతోను పరిపూర్ణముగ సంపాదించబడిన యొక ముద్రణాలయముననే జరుగదగియున్నది. ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకుగల అపారకార్యములు ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకును, ప్రచురణమునకును, పూర్తిగా ననుకూలముగా నున్నదని దానికొకముగా చెప్పవచ్చును. చెప్పవచ్చునందు గల కొలది తెలుగుముద్రణాలయములు తమ పనితోనే తీరిక లేక యున్నవి; ఇంకే గాక, ఆంధ్రదేశ కూలించాల పోయ్యగానున్నది. ఇక తెలుగుజిల్లాలలో నక్కడక్కడగల ముద్రాక్షరశాలలన్నిటియందును ఒకటిరెండుటికొకటి-మొత్తం సామాన్యము తక్కువగా నున్నది. ఇవియైనను "లోకలు బోర్డులు" "మ్యూనిసిపాలిటీలు" "గవర్నమెంటు" - మొదలగు వారి పనులతోను, వాదనలతోను తీరిక లేకయున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో కేరళకులైన గ్రంథకర్తలు, ఒక ముద్రాక్షరశాలనుండి మరియొక వానికి తిరిగి తిరిగి వేసారి కడ తెలుగు ఒక గ్రంథమును ముద్రింపగలిగినయెడల, అది చక్కగా నందేక పోవుటయో, సమయమున కందకపోవుటయో, తటస్థించు ముద్రించుచుండును. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అచ్చు

చున్నది. మరియు ఈ ప్రస్తుతస్థితియందు ఒక గ్రంథకర్తలును, ముద్రించువారును, ప్రచురణచేయువారును, అచ్చుకములు చేయువారునై యుండవలసినప్పుడున్నది. విదు మిక్కిలి గ్రంథకర్త తన గ్రంథమును ముద్రించి ప్రచురించుటకు వలయు ద్రవ్యమును తానే సేకరించుకొనవలసి యుండుట ప్రాయశఃముగా నున్నది ఈస్థితి వాటికి తొలగితిమిద్దియందుకి ముగ్ధముగా నుండును. ముద్రణ మభివృద్ధిజేయుటకు దగిన సావకాశములు ఆంధ్రదేశముందు ముద్రణాపాక కార్యభివృద్ధికి, విశేషముగా మైన "టైప్ ఫౌండరీ" (Type foundry) అనగా అచ్చు ఆక్షరములు పోతబోయి యుండుటలను చాలా అవసరము అక్షరములకు ప్రతి ముద్రాక్షరకాలవారును చెప్పవలసింది విశేష వ్యయ ప్రయాసములకును కాలవిలంబమునకును నోప్పి తెచ్చుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. చెప్పవలసి "టైప్ ఫౌండరీ" లైనను తెలుగు "టైపు"ల యభివృద్ధి చేయుట శ్రద్ధ కలిపి నుట లేదు. ఇతరదేశభాష లన్నియు అనేక రకముల "టైపు" లను గలిగియుండగా తెలుగున ౬ రకములే కలవు. వాటిలో నైనను 3 రకములే నులభ్యముగా దొరుకును. ఈ యాటిలోను గ్రంథముద్రణమునకు లభించుచుండు రకములే. ఈ సందర్భములనుబట్టి పూర్తిగా పనిముట్లుగల "టైపు ఫౌండరీ" చాల అభికరముగ నుండగలదు. అనేక రంగులతో "టైపు ఫౌండరీ"ను చిత్రలేఖములను ముద్రించుటకును - బొమ్మలను తయారు చేయుటకును, పుస్తకములందు వివిధ రకములను వేయుటకును "లిథో ప్రెస్సు" "హాఫ్టోక్ ప్రెస్" సామాన్యము ముఖ్యవసరములై యున్నవి. కేంద్రముద్రాక్షరశాల: ఆంధ్రదేశమున కనసరిముగ ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానమున "టైప్ ఫౌండరీ" "లిథో ప్రెస్" "హాఫ్టోక్ ప్రెస్" సామాన్యము వగైరాలతో నున్న ముద్రాక్షరశాల అత్యంతావశ్యకముగ నున్నది. పుస్తకముల ప్రచురణమే గాక జేరవలయును, చిత్రపటములు మొదలగు వానిప్రచురణయైత్యుకమున జరుపకలసి యున్నది. ఈ కంపెనీవారు నిర్వహించు లైన ప్రామాణ్య గ్రంథములనే ముద్రించుచుండును. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అచ్చు

చేసి, అచ్చుకముచేయు వ్యాపారము మిక్కిలి లాభకరమైనది ఈ పనిని చేయుటకు ఆంధ్ర కంపెనీయి నెట్టినను కాకినాడలో పని గలదు. ప్రస్తుత స్థితిగలను బట్టియు క్రమశుద్ధి గాంచ గల పాఠకుల సంఖ్యను బట్టియు, భారత విజ్ఞానాభివృద్ధిని బట్టియు, ఈ కంపెనీయొక్క లాభములు విశేషముగ వృద్ధియై తీరవలయును. ఈ కంపెనీ వ్యాపారము వెల్లుబడిచాయనకు లాభకరముగ నుండుచియే. గాక జేకోవయోగ మైనదిగ కూడ నున్నది. కాబట్టి పంతులన వెల్లుబడిచాయనకు జేకోవయోగ కూడ తాత్కాలికముగా గాక కాలాంతరమున కూడ గలిగెను ఉపయోగమును బట్టి ఈ యధ్యురము సర్వవినాశనీయము కాదని యున్నది. గావున ~~ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయము~~ లతో ప్రారంభించబడినది.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.
ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతము. బాగా పని చేయుచున్న బెజవాడ ఆంధ్ర గ్రంథాలయ సైనును యావత్తు అచ్చు ఆక్షరవాతీయ పరపతి యంగ్రహముతో గూడ రు 20,802-8-0 లకు వెంటనే కొనుటకు నిర్ణయించబడినది.

మరియు "ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల" ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘముయొక్క సాక్షు అయి యున్నది. 1913 సంవత్సరమున వెల్లుబడియిన జరిగిన ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల సమావేశంలో ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు ముద్రాక్షరశాల కొర వానిని ఏర్పాటుచేయు కంక్షింపబడినది. కొరవడిన పంచాలు గూడ వసూలు చేయబడినది. ఆ ప్రకారము కేసులు అయిన మొత్తము చాలవలయున కాకల నీవి సామ్యము ఆంధ్రా తీరికొని వచ్చి సవరు ముద్రాక్షరశాలకు అగత్యము లేక వచ్చుచున్నది సంతాపించ బడినది. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు సవరు ముద్రాక్షరశాలయగు ను కలిగి ల విలంబగల పేర్ల ఇయ్యబడినవి. మిగిలిన విగ నులు బట్టియు "టైపు ఫౌండరీ"లందు "మేమో వాండము"నందు ముగిలినను. కల మువా రిట్లు వ్రాయవలెను

అయ్యంగి వేంకటరమణయ్య
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, బెజవాడ

KAMINIYA OIL - THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్కిలి ప్రస్తుతకాలము యిండియా జోనునందు మెదడునకు చలక గలగుట ననుమాంద్యము కదలుటకును భావకేంద్రీ హస్తములకును కల కేంద్రకల పరిమళముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రియును ప్రతిపురుషుడును యుఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

తలనెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని గొనుగా మెండుటకు తగిన శక్తిని తలనూనెయందు కలపు. యిందును పోషింపను. తోజములకు మృదువంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవలదనమును కలిగించును. పని మెండుగుటలకు కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్టమైనది. స్త్రీలకు 6 ఫుగ్లకు లభ్యమగు వెళ్ళు-మండికి మరళోపకారము మొదలించినది.

శీడు వీని నుపయోగించిమానుడు.

వల ఒకబుట్టి 1.0-0.0 ని. పి. చార్జి 0.6-0.0 అనాడు.
మాసములు 2-10-0 ని. పి. చార్జి రు 0-12-0 అనాడు.
సోల్ ఏజెంట్లు. వి. పి. చునీమార్డరు కమిషను రు 0.2-0 ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లోయిండియను డ్రగ్స్ అండు తెలివెకలు కంపెనీ.
D 126 W 100. 155 నమ్మవనీడు, బొంబాయి.

మలయ చందనము.
గనేసియు అను తెగతోగమునకు వుచారము. పళ్ళములేదు. పిచికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, లెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల తెగతోగమును మూడు భాటలలో మాన్పుడు. స్త్రీల మునుచు దాన్యములకు కూడ ఇది రాజోధము. డబ్బీ 1-కి కల 2-4-0
2 గుండీ (సలము లింపమున కనుపానము) బొమ్మ 8-0-0
1551 **ముతుకోదక**
మునుగూడు ముప్పుగు గచ్చాలయ దోవములను పో గచ్చి మంతానము పో నంగు చింతానుజీ. డబ్బీ 2-0-0
నీయూషము
కాఫీ, టీ, బోజోలకు బహులు పరిచినువాసన. గుణము గల అయ్యుర్యదయోగము. డబ్బీ 0-12-9
గంధర్వశార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

DUNCAN STRATTON & Co.

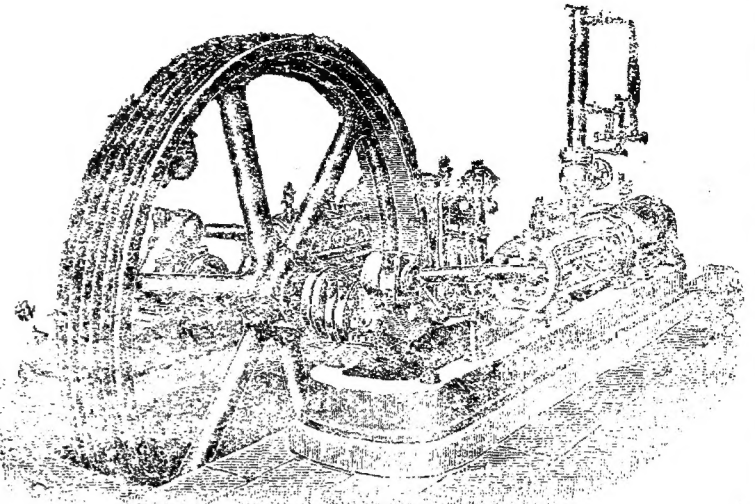
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజిన్లు, మెషిన్ల కంపార్ట్మెంట్, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

ఈ నెత్తు 10 అడుగులు
మొదలు 2 అడుగుల వరకు
అందుకు — దేయా మేటరు
ఆ 4. మోటరు 6 అ. 6 అం.
మ. క. యంత్రము.
క్రిస్టింగు క్రెషరు
జీరో పోషలు మొదలు
160 హానుల వరకు ఉన్నాయి.

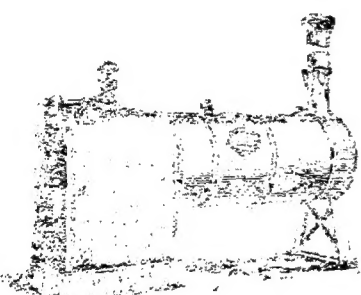

హైడ్రాను ఫ్రిల్ కార్ నెమ్ బాయిలర్లు.

హైడ్రాను ఫ్రిల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
దీనిని 28 అం. మోటరు 22 అం. కరకుండును.

దీనిని 28 అం. మోటరు 22 అం. కరకుండును.

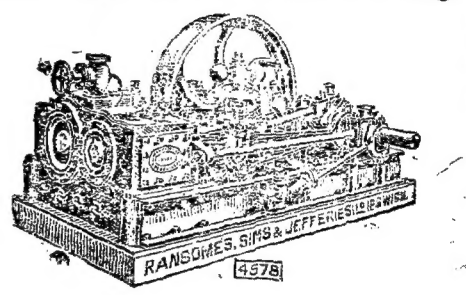
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
క్రిస్టింగు క్రెషరు 80 హానులు మొదలు
100 హా|| 120 హా|| 150 హా|| వరకు ఉన్నాయి.

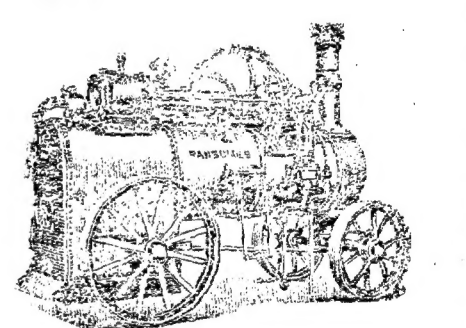
దీనిని 28 అం. మోటరు 22 అం. కరకుండును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
దూది జిప్సింగు మెషిన్, వాటి సామానులు
దూది క్రెస్టింగు మెషిన్
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్
దూది పీచింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ ర్ వక్తర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
కట్ట బియ్యము చేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె తయారు చేయు ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్కుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు పాప్టింగు, కప్పింగులు, పెడెట్టెలు
కాట్ బరన్ అండ్ కాట్ట బరన్ ఫ్రీల్లు.
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోట్ తయారుచేసింది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హై స్పీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము క్రెషరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో, వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము క్రెషరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్ట్రాన్స్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్తియగు గారైన
మానేజర్ బావనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నోపులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైత్త్యము, నడికము, రొమ్మపడికము, తలమెప్పి, నాయువునోపులు,
పోట్లు, బెనుకులు, చిల్లలు మొదలగు నోపులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో నడిక తల దున్న 0—10—0; దబక 1—కి దున్న 5—12—0. పోపులకు కలు.

అమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

